

Lakiosasto

4.8.1994

Työeläkelaitoksille

ULKOMAAN VALUUTASSA MAKSETTAVIEN PALKKOJEN JA ETUUKSIEN MUUNTAMINEN SUOMEN MARKOIKSI

Ulkomaan valuutan määräisiä rahasuorituksia joudutaan muuntaamaan Suomen valuutaksi esimerkiksi määrättäessä vakuutusmaksua ulkomaan valuutassa maksetuista palkoista tai laskettaessa eläkettä henkilölle, joka saa jotain sosiaalivakuutusetuutta myös ulkomailta.

Tässä yleiskirjeessä annetaan ohjeet siitä, mitä kurssia valuuttojen muuntamisessa eri tilanteissa käytetään.

1

Valuutan muuntamissäännöt

Työeläkelaeissa sen paremmin kuin kahdenvälisissä sosiaaliturvasopimuksissakaan ei ole säännöksiä käytettävistä muuntokursseista. Ulkomaan valuutassa maksetut palkat on ETK:n ohjeen mukaan muunnettu Suomen rahan määräisiksi ansaintavuoden keskipurssin mukaan (yleiskirje A 8/90). Muissa tilanteissa, kuten yhteensovituksessa ja takautuvien eläkkeiden maksamisessa, on käytetty asianomaisen päivän ostokurssia.

ETA-sopimus on tuonut muutoksia näihin sääntöihin. Jos valuuttoja joudutaan muuntamaan tapauksissa, joissa on sovellettu EY-asetusta 1408/71, muuntaminen on tehtävä EY-asetuksen 574/72 mukaisesti. Vaikka asetuksen määräyksiä sovelletaankin vain ETA-maiden kesken, on käytännön kannalta perusteltua noudattaa samaa menettelyä soveltuvin osin myös muiden maiden osalta.

1.1

EY-säännökset valuuttakursseista

EY-asetuksen 574/72 artiklassa 107 ja sen nojalla annetussa EY:n siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan päätöksessä n:o 139 on yksityiskohtaiset säännökset käytettävistä valuuttakursseista. Muuntamisessa voi tulla käytettäväksi EY-komission laske-ma, tietyn kalenterikuukauden keskipurssi tai maksupäivän virallinen vaihtokurssi.

Lakiosasto

4.8.1994

Hallintotoimikunnan päätöksessä käytetään käsitettä "huomioon otettava päivä". Tämän päivän mukaan määräytyy se, minkä kuukauden keskikurssia käytetään. Kun esimerkiksi kahdessa ETA-maassa työskentelevä vakuutetaan vain asuinmaassaan, "huomioon otettava päivä" muunnettaessa toisen maan valuutassa maksettua palkkaa asuinmaan valuutaksi on se päivä, jona työntekijä sai palkkansa tuosta toisesta maasta (katso kohta 2.2).

Jos huomioon otettava päivä on

- tammi-maaliskuussa, käytetään edellisen lokakuun keskikurssia
- huhti-kesäkuussa, käytetään tammikuun keskikurssia
- heinä-syyskuussa, käytetään huhtikuun keskikurssia
- loka-joulukuussa, käytetään heinäkuun keskikurssia.

Nämä keskikurssit julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä aina seuraavan kuukauden toisessa numerossa. ETK lähettää keskikurssit tiedoksi eläkelaitoksille.

1.2

Käytäntö EFTA-maissa 1.7.1994 asti

EFTA-maiden valuuttakursseja ei alkuvuodesta julkaistu. Asia oli esillä hallintotoimikunnan tilintarkastuslautakunnassa ja siellä todettiin, että 30.6.1994 saakka käytetään EFTA-maiden keskuspankkien kunkin vuosineljänneksen ensimmäisenä päivänä vahvistamia keskikursseja. Suomen Pankin keskikurssit, joita käytetään Suomen markoiksi muuntamiseen 30.6.1994 asti ovat yleiskirjeen liitteenä.

EY-komissio on julkaissut 1.7. alkaen käytettävät valuuttakurssit, jotka ovat myös yleiskirjeen liitteenä.

1.3

Muiden kuin ETA-maiden valuutat

Jos muunnettavana on muun kuin ETA-maan valuutta, käytetään Suomen Pankin vahvistamia kursseja. Suomen Pankki ei kuitenkaan vahvista kursseja kaikkien valuuttojen osalta. Tällöin käytetään jonkin suomalaisen liikepankin määrittelemää kurssia.

ETK ilmoittaa eläkelaitoksille Suomen Pankin vahvistamista kursseista tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun keskikurssit samassa yhteydessä kuin EY-komission laskemat keskikurssitkin. Näiden valuuttojen päiväkohtaiset keskikurssit julkaistaan mm. suurimmissa päivälehdissä. Tarvitessaan kursseja, joita Suomen Pankki ei vahvista, eläkelaitos joutuu kysymään ne jostain liikepankista.

Lakiosasto

4.8.1994

2

Valuuttakurssit vakuuttamista koskevista tilanteista

2.1

Lähetetyt työntekijät ja poikkeuspäätöksellä Suomessa vakuutetut

1.1.1994 tai sen jälkeen lähetetyt

Jos työntekijä on lähetetty ulkomaille 31.12.1994 jälkeen, ei valuuttakurssiongelmia synny. Tällöin työansiona käytetään sitä palkkaa, mitä vastaavasta työstä olisi maksettava Suomessa, tai palkkaa, jonka muutoin voidaan katsoa vastaavan sanottua työtä. Tämä työnantajan ja työntekijän kesken sovittava vakuutuslasku perustuu siten markkamääräiseen palkkaan. (TEL:n 7 §:n 5 momentti, katso tarkemmin yleiskirje A 71/93.)

Ulkomaantyön palkkasäännös koskee sekä sosiaaliturvasopimuksissa että muissa maissa tehtyä työtä.

Ennen 1.1.1994 ulkomaille lähetetyt

Jos työntekijä on lähetetty ulkomaille ennen 1.1.1994, hänen osaltaan noudatetaan entistä käytäntöä. Vakuutusmaksut on tällöin suoritettava todellisuudessa maksettujen palkkojen ja luontoisettujen perusteella. Jos työnantaja on ilmoittanut ulkomaan valuutassa maksamansa palkat sellaisenaan eläkelaitokselle, eläkelaitos joutuu muuntamaan ne markkamääräisiksi. Valuutan muuntamisessa sovelletaan keskikursseja seuraavasti:

Käytäntö jatkuvissa TEL-työsuhteissa

Jatkuvissa TEL-työsuhteissa ei ulkomaan valuutassa maksettuja palkkoja ole tarvetta muuntaa Suomen markoiksi useammin kuin kalenterivuositain. TEL-vakuutusmaksuthan veloitetaan ennakkomaksuina ja lopullinen maksu lasketaan vasta työnantajan vuosilomituksen tultua.

Työntekijäin eläkemaksun periminen ei vaadi palkan muuntamista Suomen markoiksi. Koska työnantaja ei tilitä työntekijän maksuosuutta eläkelaitokselle, hän voi pidättää sen prosentteina ulkomaan valuutan määräisestä palkasta.

Valuutan muuntaminen voidaan tehdä vuosilomituksen yhteydessä ja käyttää kurssina edellisen vuoden neljän vahvistetun keskikurssin (tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun kurssi) keskiarvoa.

Lakiosasto

4.8.1994

Keskikurssit eläkelaitos saa ETK:n lähettämistä ilmoituksista sekä ETA-maiden osalta että niiden muiden maiden osalta, joiden valuuttojen kurssit Suomen Pankki vahvistaa. Jos kysymyksessä on valuutta, jolle Suomen Pankki ei vahvista kurssia, muuntaminen tehdään jonkin suomalaisen liikepankin käyttämän kurssin mukaan. Liikepankit määrittelevät vain päivän keskikurssin. Ansaintavuoden keskikurssi voidaan laskea tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun ensimmäisen päivän keskikurssien keskiarvona.

LEL-työsuhteet

Koska LEL-työsuhteissa ei ole vuosi-ilmoitusmenettelyä, näiden työntekijöiden palkka on muunnettava Suomen markoiksi kuukausittain. Kurssina voidaan käyttää keskikurssia, joka valitaan palkanmaksupäivän perusteella siten kuin edellä on selostettu.

TEL-työsuhteen päättymisvuoden ansiot

TEL-työsuhteen päättymisvuoden palkka muunnetaan käyttäen kurssia, joka lasketaan ETK:n työsuhteen päättymisajankohtaan mennessä ilmoittamien keskikurssien keskiarvona.

Jollei Suomen Pankki vahvista palkanmaksussa käytetyn valuutan kurssia, lasketaan keskikurssi jonkin suomalaisen liikepankin käyttämien kurssien mukaan samoin kuin jatkuvissa TEL-työsuhteissa.

2.2

Rinnakkainen työskentely kahdessa tai useammassa ETA-maassa

EY-asetuksen 1408/71 mukaan kahdessa tai useammassa maassa tehty työ vakuutetaan vain yhdessä maassa. Lähtökohtaisesti tämä on työntekijän asuinmaa. Tämän vuoksi Suomessa voidaan joutua vakuuttamaan toisessa ETA-maassa ulkomaiselle työnantajalle tehty työ.

Kun ulkomaan valuutassa maksettua palkkaa tällöin muunnetaan Suomen markoiksi, käytetään sinä kuukautena sovellettavaa muuntokurssia, jonka aikana palkka tai tulo saatiin. Käytettävä keskikurssi valitaan tämän päivän mukaan siten kuin kohdassa 1.1 on selostettu.

3

Eläkkeiden laskennassa käytettävät valuuttakurssit

ETA-eläkkeiden laskennassa, SOLITA-yhteensovituksissa, eläkesovituksessa ja muissa tilanteissa, joissa toisesta ETA-maasta tuleva

Lakiosasto

4.8.1994

etus tai ansio voi vaikuttaa Suomesta maksettavan eläkkeen määrään, "huomioon otettava päivä" on se, josta lukien asetuksen 1408/71 säännöksiä on sovellettava asianomaisen henkilön osalta (hallintotoimikunnan päätös n:o 139).

Esimerkiksi ulkomaisen SOLITA-etuuden yhteensovituksessa tämä on se päivä, josta lukien Suomen eläke pienenee ulkomaisen etuuden vuoksi. Lapseneläkkeen erotuseläkettä laskettaessa "huomioon otettava päivä" on se, josta lukien henkilöllä on oikeus erotuseläkkeeseen.

Kun "huomioon otettava päivä" on tiedossa, käytetään valuutan muuntamisessa kyseisenä vuosineljänneksenä sovellettavia, komission vahvistamia keskikursseja (katso kohta 1.1)

Myös muissa kuin ETA-tilanteissa menetellään vastaavasti: Katsotaan, mille vuosineljännekselle "huomioon otettava päivä" sijoittuu, ja valitaan sen perusteella muuntokurssi Suomen Pankin vahvistamista keskikursseista (katso kohta 1.2). Valuutoissa, joille Suomen Pankki ei vahvista kurssia, käytetään keskikursseina liikepankin laskemia tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuun ensimmäisen päivän keskikursseja.

Voimaantulovaiheen tarkistuspyyntöjen ja suojasäännösten mukaisissa vertailulaskelmissa käytetään 1.1.1994 voimassa olleita valuuttakursseja, jos tarkistuspyyntö tehdään 31.12.1995 mennessä.

4

Muita tilanteita

Joissakin tapauksissa on käytettävä maksupäivän keskikurssia. Tällaisia tapauksia ovat esimerkiksi regressisaatavien laskeminen Suomen valuutassa, liikaa maksetun etuuden takaisinperintä ja lääkärinlausunnoista perittävien kustannusten korvaaminen.

ELÄKETURVAKESKUS

Pentti Koivisto

Helena Tapio

LIITTEET

EY:n siirtotyöläisten hallintotoimikunnan päätös n:o 139
Suomen Pankin ilmoittamat keskikurssit 31.12.1993 ja 31.3.1994
EY-komission ilmoittamat huhtikuun keskikurssit 1994

PÄÄTÖS N:o 139,
tehty 30 päivänä kesäkuuta 1989,
päivästä, joka otetaan huomioon määrättäessä asetuksen (ETY) N:o 574/72 107 artiklassa
tarkoitetuista, tiettyjä etuuksia ja maksuja laskettaessa sovellettavista muuntokursseista

(90/C 94/03)

EUROOPAN YHTEISÖJEN SIIRTOTYÖLÄISTEN SOSIAALITURVAN HALLINTOTOIMIKUNTA, joka

ottaa huomioon sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 81 artiklan a alakohdan⁽¹⁾, jonka mukaan sen tehtävänä on käsitellä kaikki hallinnolliset ja tulkintakysymykset, jotka johtuvat neuvoston asetuksista (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72,

ottaa huomioon asetuksen (ETY) N:o 1408/71 12 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan, 14 d artiklan 1 kohdan, 19 artiklan 1 kohdan b alakohdan viimeisen virkkeen, 22 artiklan 1 kohdan ii alakohdan viimeisen virkkeen, 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan viimeistä edellisen virkkeen, 41 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdan, 46 artiklan 3 ja 4 kohdan, 50 artiklan, 51 artiklan 2 kohdan, 52 artiklan b kohdan viimeisen virkkeen, 55 artiklan 1 kohdan ii alakohdan viimeisen virkkeen, 70 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan ja 71 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan sekä asetuksen (ETY) N:o 574/72 34 artiklan 1 kohdan ja 107 artiklan⁽²⁾,

sekä katsoo, että

päätöstä N:o 101, joka on tehty 29 päivänä toukokuuta 1975, on laajennettava koskemaan sellaisten henkilöiden palkan muuntamista, jotka työskentelevät yhdessä jäsenvaltiossa mutta ovat toisen jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, ja

ottaen huomioon edellä mainittujen asetusten säännökset on tarpeen tehdä uusi päätös päivästä, joka otetaan huomioon määrättäessä tiettyjä etuuksia ja maksuja laskettaessa sovellettavista muuntokursseista,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1. Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 12 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa, 41 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa, 46 artiklan

3 ja 4 kohdassa, 50 artiklassa sekä 51 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua muuntokurssia määrättäessä huomioon otettava päivä on se päivä, josta lukien näitä säännöksiä on asianomaisen henkilön osalta sovellettava.

2. Asetuksen 1408/71 14 d artiklan 1 kohdan osalta toimivaltaisen laitoksen on käytettävä sinä kuukautena sovellettavaa muuntokurssia, jonka aikana palkka tai tulo saatiin.

3. Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 19 artiklan 1 kohdan b alakohdan viimeisen virkkeen, 22 artiklan 1 kohdan ii alakohdan viimeisen virkkeen, 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan viimeistä edellisen virkkeen, 52 artiklan b kohdan viimeisen virkkeen ja 55 artiklan 1 kohdan ii alakohdan viimeisen virkkeen osalta asianomaiselle henkilölle maksettavan tai korvattavan määrän muuntaminen on tehtävä sinä kuukautena sovellettavan muuntokurssin mukaan, jonka aikana toimivaltainen laitos antaa luvan maksamiseen.

4. Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 70 artiklan 1 kohdan 1 alakohdan ja 71 artiklan 1 kohdan b alakohdan ii alakohdan viimeistä edellisen virkkeen osalta asianomaiselle henkilölle maksettavan määrän muuntaminen on tehtävä sinä kuukautena sovellettavan muuntokurssin mukaan, jonka aikana asetuksen (ETY) N:o 1408/71 71 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa tarkoitettu laitos laatii etuuskien maksumääräyksen.

5. Tätä päätöstä, jolla korvataan 29 päivänä toukokuuta 1975 tehty päätös N:o 101, sovelletaan sen kuukauden 1 päivästä alkaen, joka seuraa sen julkaisemista *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Hallintotoimikunnan puheenjohtaja

B. DIEZ RODRIQUE

⁽¹⁾ EYVL N:o L 149, 5.7.1971, s. 2

⁽²⁾ EYVL N:o L 74, 27.3.1972, s. 1

LA/Outi Lehmus

3.8.1994

SUOMEN PANKIN ILMOITTAMAT KESKIKURSSIT

Keskikurssit, joita käytetään, kun huomioon otettava päivä on

		1.1.-31.3.1994:	1.4.-30.6.1994:
USA-dollari	USD	5.7845	5.4678
Kanada-dollari	CAD	4.354	3.951
Iso-Britannia-punta	GBP	8.554	8.114
Irlanti-punta	IEP	8.158	7.840
Ruotsi-kruunu	SEK	0.6945	0.6980
Norja-kruunu	NOK	0.7701	0.7515
Tanska-kruunu	DKK	0.8549	0.8313
Islanti-kruunu	ISK	0.0797	0.0763
Saksa-markka	DEM	3.3350	3.2700
Hollanti-guldeni	NLG	2.9812	2.9106
Belgia-frangi	BEF	0.1602	0.1587
Sveitsi-frangi	CHF	3.9083	3.8641
Ranska-frangi	FRF	0.9817	0.9574
Italia-liira	ITL	0.00338	0.00339
Itävalta-shillinki	ATS	0.4743	0.4649
Portugali-escudo	PTE	0.0328	0.0318
Espanja-peseta	ESP	0.0407	0.0398
Kreikka-drakhma	GRD	0.023	0.022
Viro-kruunu	EEK	0.4169	0.4088
Japani-jeni	JPY	0.05177	0.05329
Australia-dollari	AUD	3.920	3.833
European Currency Unit	ECU	6.459	6.310

Jos käytetty valuutta on muu kuin edellä lueteltu, se voidaan muuntaa Suomen markoiksi jonkin suomalaisen liikepankin 1.1. ja 1.4. voimassa olleella valuuttakurssilla.

**ADMINISTRATIVE COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
ON SOCIAL SECURITY FOR MIGRANT WORKERS**

Rates for conversion of currencies pursuant to Council Regulation (EEC) No 2615/79

(94/C 149/04)

Article 107 (1), (2), (3) and (4) of Regulation (EEC) No 574/72

Reference period: April 1994

Application period: July, August and September 1994

	Brussels (Bfrs)	Copenhagen (Dkr)	Frankfurt (DM)	Athens (Dr)	Madrid (Pta)	Paris (FF)	Dublin (£ Irl)	Milan/Rome (Lit)
Bfrs 100	100	19,0449	4,85705	712,272	394,985	16,6388	1,99026	4 648,08
Dkr 100	525,074	100	25,5031	3 739,95	2 073,96	87,3661	10,4503	24 405,8
DM 100	2 058,86	392,109	100	14 664,7	8 132,20	342,571	40,9767	95 697,6
Dr 100	14,0396	2,67383	0,681909	100	55,4542	2,33602	0,279423	652,570
Pta 100	25,3174	4,82169	1,22968	180,329	100	4,21252	0,503882	1 176,77
FF 100	601,004	114,461	29,1911	4 280,79	2 373,88	100	11,9615	27 935,1
£ Irl 1	50,2448	9,56909	2,44041	357,880	198,459	8,36014	1	2 335,42
Lit 1 000	21,5143	4,09738	1,04496	153,240	84,9781	3,57972	0,428189	1 000
Fl 100	1 833,47	349,183	89,0525	13 059,3	7 241,93	305,068	36,4907	85 221,1
Esc 100	20,1613	3,83970	0,979242	143,603	79,6339	3,35460	0,401261	937,111
£ 1	51,8568	9,87610	2,51871	369,361	204,826	8,62836	1,03208	2 410,34
Nkr 100	474,757	90,4171	23,0592	3 381,56	1 875,22	78,9939	9,44887	22 067,1
Skr 100	443,538	84,4715	21,5428	3 159,19	1 751,91	73,7994	8,82753	20 616,0
Fmk 100	636,914	121,300	30,9352	4 536,56	2 515,71	105,975	12,6762	29 604,3
ÖS 100	292,681	55,7410	14,2157	2 084,69	1 156,05	48,6987	5,82510	13 604,1
lkr 100	48,4948	9,23581	2,35542	345,415	191,547	8,06896	0,965171	2 254,08

	Amsterdam (Fl)	Lisbon (Esc)	London (£)	Oslo (Nkr)	Stockholm (Skr)	Helsinki (Fmk)	Vienna (ÖS)	Reykjavik (lkr)
Bfrs 100	5,45414	496,001	1,92839	21,0634	22,5460	15,7007	34,1669	206,208
Dkr 100	28,6383	2 604,37	10,1255	110,599	118,383	82,4403	179,401	1 082,74
DM 100	112,293	10 212,0	39,7029	433,667	464,192	323,256	703,449	4 245,53
Dr 100	0,765738	69,6364	0,270737	2,95722	3,16536	2,20431	4,79688	28,9507
Pta 100	1,38085	125,575	0,488218	5,33272	5,70807	3,97502	8,65017	52,2065
FF 100	32,7796	2 980,98	11,5897	126,592	135,502	94,3619	205,344	1 239,32
£ Irl 1	2,74042	249,215	0,968915	10,5833	11,3282	7,88879	17,1671	103,609
Lit 1 000	1,17342	106,711	0,414879	4,53164	4,85061	3,37789	7,35075	44,3641
Fl 100	100	9 094,02	35,3564	386,192	413,374	287,868	626,439	3 780,75
Esc 100	1,09962	100	0,388787	4,24665	4,54556	3,16546	6,88847	41,5741
£ 1	2,82834	257,210	1	10,9228	11,6916	8,14188	17,7178	106,933
Nkr 100	25,8939	2 354,80	9,15515	100	107,039	74,5401	162,209	978,984
Skr 100	24,1912	2 199,95	8,55312	93,4242	100	69,6385	151,543	914,608
Fmk 100	34,7382	3 159,10	12,2822	134,156	143,599	100	217,614	1 313,37
ÖS 100	15,9632	1 451,70	5,64403	61,6487	65,9879	45,9530	100	603,531
lkr 100	2,64497	240,535	0,935168	10,2147	10,9336	7,61403	16,5692	100

1. Regulation (EEC) No 2615/79 determines that the rate of conversion into a national currency of amounts shown in another national currency shall be the rate calculated by the Commission and based on the monthly average, during the reference period defined in paragraph 2, of the exchange rates of those currencies, which are notified to the Commission for the purposes of the European Monetary System.
2. The reference period shall be:
  - the month of January for rates of conversion applicable from 1 April following,
  - the month of April for rates of conversion applicable from 1 July following,
  - the month of July for rates of conversion applicable from 1 October following,
  - the month of October for rates of conversion applicable from 1 January following.

The rates for the conversion of currencies shall be published in the second *Official Journal of the European Communities* ('C' series) of the months of February, May, August and November.
